

Gedragprotocol

Najaar 2019

Inhoud

Inleiding

- 1. Preventieve maatregelen**
- 2. Repressieve maatregelen**
- 3. Hulp aan het gepeste kind**
- 4. Hulp aan de pester**
- 5. Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers**
- 6. Hulp aan de ouders**

Tot Slot

Bijlage 1: Begripsomschrijvingen

Inleiding

Montessorischool "De Cilinder" en Daltonschool "Liereland" willen hun kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels aan te bieden en deze te onderhouden, maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de kinderen te maken.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze scholen serieus aan willen pakken.

Dit betekent dat de school expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en concrete maatregelen voorstelt bij pestgedrag.

Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van ongewenst gedrag.

1. Preventieve maatregelen

- De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school.
- De "Vreedzame School" is een compleet programma voor basisscholen voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen. De eerste weken van het schooljaar wordt dagelijks gewerkt aan groepsvorming en de regels van de groep.
- Op locatie De Cilinder handelen wij volgens het gedachtengoed van Maria Montessori en Montessori-onderwijs is vredesonderwijs en opvoeding. Montessori-onderwijs is zeker geen egocentrische vorm van onderwijs, maar als jouw eigen plek in de wereld weet, kun je je jezelf gaan vormen. De ontwikkeling van de wil is daar een onderdeel van. We prikkelen de wens om volwassen te willen worden en ze te laten kijken naar de vraag: "Is wat ik wens ook wenselijk?"
- In groep 5 volgen wij op Liereland het traject "De plezierige klas", dit i.o.m. het SWV (samenwerkingsverband)
- De Sociale Competentie Observatielijst (SCOL) is een leerlingvolgsysteem voor sociale competentie. De scol geeft de leerkracht informatie over de sociale competenties waarna de leerkracht kan besluiten welke onderdelen extra aandacht of inoefening behoeven. Aan het zich sociaal wenselijk gedragen moet aandacht worden besteed. Het belang van sociaal vaardig gedrag ondervindt elke leerkracht in de lespraktijk. Naarmate de groep zich sociaal competentier gedraagt, verbetert de sfeer in de groep. Kinderen voelen zich veilig, zijn gemotiveerd en presteren beter. Ook voor de leerkracht levert dit belangrijke 'winst' op. Namelijk meer tijd voor individuele ondersteuning van leerlingen die dit nodig hebben.
- Vertrouwenspersoon: Binnen de school is er een vertrouwenspersoon, hier mogen de kinderen contact mee opnemen. Deze collega stelt zich ieder jaar aan de kinderen voor en bespreekt wat haar taak is. De voorkeur is om problemen eerst met de groepsleerkracht te bespreken.

2. Repressieve maatregelen

- Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind en eventueel wordt de groep betrokken. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het leerling volgsysteem van zowel de pester als het gepeste kind.
- Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester en gepeste leerling op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school door de leerkracht. Eventueel is de Ib-er hierbij aanwezig.
- Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd met alle partijen. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken

worden daarbij vermeld. De directeur van de school wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in het leerling dossier

- Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit aan de directeur van de school. De leerkracht overhandigt de directeur de leerling dossiers met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken. De directeur roept alle betrokkenen op school voor een gesprek. Ook de kinderen kunnen in dit eerste directie gesprek betrokken worden. De directie gaat uit van het dossier van de leerkracht en vult dit verder aan.
- Indien het gedrag niet verbetert kunnen de leerlingen verwezen worden naar hulpverlening, of wanneer daar twijfel over is, besproken worden in een MDO.
- Er zal een vermelding komen in de verwijzindex die diverse hulpverleners aan elkaar koppelt.
- Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en / of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken kan de directie van de school overgaan tot bijzondere maatregelen. Het protocol extreem gedrag en verwijdering zal van toepassing zijn.

3. Hulp aan het gepeste kind:

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is eenzaam en slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen.

- De leerkracht biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, spreekt zwaar en ernstig met de pester en zijn ouders en richt zich vervolgens op de zwijgende middengroep en de meelopers.
- Afspraken in de klas en in de school worden ook gecommuniceerd met bij de kinderen betrokken medewerkers (vakleerkracht, conciërge, TSO)
- Eventueel gesprekken met een vertrouwenspersoon, bij voorkeur de leerkracht van het kind. Bij het monitoren van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het verwerken van de eerdere ervaringen.

4. Hulp aan de pester

De pesters hebben ook recht op hulp, zij zijn veelal niet in staat om op een normale wijze met anderen om te gaan en hebben daar onze professionele hulp bij nodig.

Die hulp kan bestaan uit:

- Gesprekken met de leerkracht (op gezette tijden en ook incidenteel).
- Een gesprek vanuit het protocol waarin ondubbelzinnig zal worden aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op de school. Dit gesprek wordt gevoerd als een slecht-nieuwsgesprek. Er wordt een schriftelijk verslagje van gemaakt. Hierbij worden de afspraken vast gelegd.
- Een duidelijke afspraak voor een vervolgesprek op termijn ongeacht de ontwikkelingen en welke straf er zal volgen indien het pestgedrag toch weer voorkomt.
- Pestgedrag wordt binnen het team van de school gemeld zodat alle medewerkers betrokken bij het kind alert kunnen reageren.
- De ouders worden geïnformeerd van zowel de pester als het gepeste kind.
- Van alle gesprekken met de pester en /of ouders worden verslagen gemaakt. Indien deze activiteit geen oplossing biedt voert de leerkracht een aantal probleemoplossende gesprekken met de leerling waarbij getracht zal worden de oorzaak van het pesten te achterhalen
- Als het pestgedrag blijft voortduren roept de school de hulp in van het zorgteam van de school. Indien dit alles niet leidt tot een verbetering zal het protocol extreem gedrag en verwijdering van toepassing zijn.

5. Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers

De zwijgende middengroep is van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen. Deze middengroep moet bewust gemobiliseerd worden, niet alleen door de leerkracht, maar ook door de

ouders.

6. Hulp aan de ouders

- Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind.
- De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft.
- De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers willen wij bewust maken dat zij zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders willen wij een klimaat scheppen waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.
- Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het onacceptabel vinden als kinderen elkaar pesten. Dat, als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen. Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

Tot Slot

Wordt er gepest, praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden!!

Dit gedragsprotocol heeft als doel:

'Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen'

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk het dit GEDRAGSPROTOCOL.

Voor de kinderen is het mogelijk om de kindertelefoon te bellen: <https://www.kindertelefoon.nl/>
0900-0432

Bijlage 1: Begripsomschrijvingen

Wat is pesten? In tegenstelling tot plagen, waarbij nu eens de een, dan eens de ander een grap uithaalt, is bij pesten sprake van machtsongelijkheid. Plagen is vaak leuk, plezierig en grappig, zelfs goed voor de sociaal emotionele ontwikkeling. Bij pesten is het steeds hetzelfde kind of groep dat wint en hetzelfde kind dat verliest. De pestkop wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang. Pesten maakt slachtoffers.

Plagen: Plagen is het op speelse wijze prikkelen van een ander door middel van verbale en fysieke grapjes. Het kan wederzijds zijn.

Pesten: Pesten is het gedrag waarbij iemand herhaald en gedurende langere tijd door anderen bejegend wordt op manieren die leiden tot fysieke verwonding en/of psychisch lijden. Dit kan variëren van woordgrapjes tot structureel geweld en afpersing. Pesten is structureel en brengt het slachtoffer tot wanhoop. Pesten is een universeel, niet cultuurgebonden verschijnsel. Pesten kan verbaal, fysiek of elektronisch van aard zijn. De laatste vorm heeft als cyberpesten sinds de intrede van het internet een vlucht genomen.

Het gepeste kind: Het gepeste kind is slachtoffer. Die wil dat het pesten stopt.

De pester: Pesters kunnen thuis of tussen hun vrienden of vriendinnen vaak gewoon aardig zijn. Maar ze willen wel aandacht of erbij horen. Door de baas te spelen denken ze dat ze erbij horen. Door anderen buiten te sluiten of door over anderen te roddelen hebben de pesters het gevoel dat zij er zelf wel bij horen en dat ze populair zijn.

De meelopers: De zwijgende middengroep die ziet dat het pesten gebeurt. Deze groep mobiliseren en de pester de wacht aanzeggen, in die volgorde, is een oplossing. De zwijgende middengroep mobiliseer je door voor en door leerlingen regels af te spreken, waardoor klasgenoten en leerkrachten de pester de wacht kunnen aanzeggen.